914/13

Den 22. april 2013 blev i sag nr. 83.413:

xxxxxx xxxxxxx xxxxxxx
xxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxx

mod

PenSam Liv
forsikringsaktieselskab
Jørgen Knudsens Vej 2
3520 Farum

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikrede har arbejdsmarkedspensionsordning med dækning ved tab af erhvervsevne i PenSam Liv forsikringsaktieselskab. Han klager over, at selskabet har afvist at udbetale tre tillægsmoduler ved tilkendelse af offentlig førtidspension.

Selskabet har afvist kravet med henvisning til, at klagerens arbejdsgiver ikke har indbetalt til tillægsmodulerne i mindst tre år, og at retten til udbetaling skyldes eller har sammenhæng med en lidelse, som bestod, da klageren blev omfattet af dækningen. I henhold til betingelserne for pensionsordningen har han derfor ikke krav på udbetaling af tillægsmodulerne.

Klageren er født i 1970. Han er oprindelig uddannet mekaniker, men har primært haft ufaglært arbejde som arbejdsmand og pedel. Han har fået tilkendt offentlig førtidspension med virkning fra den 1/3 2012.

Af klageskemaet, der er underskrevet af klageren den 15/10 2012, fremgår bl.a.:

> "1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. …
> Jeg vil henvise til min klage til PenSam fra den 2-7-2012 hvor jeg tilkendegiver at jeg ikke har fået tilkendt førtidspension på min lungelidelse alene. Jeg har passet mit arbejde frem til 1-3-2009, altså 7 mdr. efter jeg begyndte at indbetale pension. Det er først efter jeg får min hjertesygdom konstateret i maj 2009 at der bliver tale om det kan ende med førtidspension. Der-

for mener jeg, at PenSams påstand om at jeg var syg ved optagelsen i pensionsordningen ikke er rigtig.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? …
I stedet for kr. 20.000 om året i PenSam førtidspension mener jeg det rigtige beløb er kr. 50.000 om året ifølge pensionsoversigten."

Heroverfor har selskabet i brev af 1/11 2012 til nævnet anført:

"**Klagen**
PenSam har udbetalt 130.000 kr. i Gruppesum ved førtidspension og grundmodulet på PenSam førtidspension, som før skat er 20.000 kr. i årlig pension.

[Klager] klager over, at PenSam på grund af karens har afslået også at udbetale tre tillægsmoduler på PenSam førtidspension. Hvert tillægsmodul er før skat på 10.000 kr. i årlig pension.

Konklusion
PenSam fastholder, at selskabet ikke skal udbetale tillægsmoduler på PenSam førtidspension, fordi arbejdsgiver ikke har indbetalt til tillægsmodulerne i mindst 3 år, og fordi [klager] er tilkendt offentlig førtidspension blandt andet på grund af sarkodiose (bindevævssygdom i lungerne) og symptomerne herfra, dvs. en lidelse, som har sammenhæng med en lidelse (vejrtrækningsproblemer, åndenød og tryggende smerter i brystkassen), som [klager] allerede havde, da han valgte de tre tillægsmoduler.

De præmier, der er anvendt til tillægsmoduler, vil blive overført til [klagers] alderspension.

Aftalegrundlag
[Klager] er omfattet af en obligatorisk, kollektiv arbejdsmarkedspensionsordning i PenSam Liv.

Pensionsordningen indeholder blandt andet Gruppesum ved førtidspension og grundmodul på PenSam førtidspension. Endvidere har [klager] valgt 3 tillægsmoduler på PenSam førtidspension, således at PenSam førtidspension før skat i alt udgør 50.000 i årlig pension. Dækning udbetales, hvis betingelserne ifølge aftalegrundlaget er opfyldt.

Vi vedlægger kopi af Betingelser for pensionsordningen Pension 90 - forsikrede optaget efter 01.07.1999 (Fleksion) i PenSam (bilag …), som er gældende for [klager]s pensionsordning.
Betingelsernes punkt 3.3.4. fastslår, at:

> *'Kunder, som er omfattet af obligatorisk PenSam førtidspension, har en dækning på 20.000 kr. om året.*
>
> *Kunden kan desuden være omfattet af forhøjet dækning (2.3.) med moduler på 10.000 kr. om året, hvis bidraget er tilstrækkeligt stort.*
>
> *Dækning over 20.000 kr. om året er begrænset (2.4.), indtil arbejdsgiver har betalt til modulet i sammenlagt 3 år.*
>
> *PenSam udbetaler pension forud med 1/12 til den 1. i hver måned, første gang den 1. i måneden efter at betingelserne for udbetaling er opfyldt (3.3.2.)*

Så længe kunden modtager PenSam førtidspension, opretholder PenSam samme indbetaling til alderspension (3.5.) og grund- og tillægsmoduler på alderssum (3.6.) som ved sidste bidrag for en hel kalendermåned indtil kunden fulder 65 år. Dette gælder dog ikke, hvis arbejdsgiver har betalt til dækningen i mindre end 3 år, og ret til PenSam førtidspension skyldes eller har sammenhæng med en lidelse, som bestod da kunden blev omfattet af dækningen.'

Endvidere fremgår det af betingelsernes punkt 3.3.5., at der på moduler med forhøjet dækning er en begrænset dækning (2.4.), indtil arbejdsgiver har betalt til modulet i 3 år.

Betingelsernes punkt 2.4.3. vedrører karens ved valgfri dækning, hvis kunden er omfattet af tillægsmoduler på PenSam førtidspension. Her står:

'Hvis kunden er omfattet af
• Tillægsmoduler på PenSam førtidspension (3.3.) og børnepension (3.4.) [...]

Er den forhøjede dækning begrænset i en karensperiode, hvis arbejdsgiver har betalt til modulet i mindre end sammenlagt 3 år. Hvis kunden opnår ret til dækning, før arbejdsgiver har betalt i 3 år til modulet, udbetaler PenSam ikke den forhøjede dækning, hvis retten til udbetaling skyldes eller har sammenhæng med en lidelse, som bestod, da kunden valgte modulet.'

'Hvis kunden ikke opnår den forhøjede dækning, fordi dækningen er omfattet af karens, overfører PenSam præmierne, som er brugt til den tilvalgte dækning til kundens alderspension (3.5.)...'

Har arbejdsgiver ikke indbetalt til tillægsmodulet i sammenlagt 3 år, har kunden således kun ret til udbetaling af eventuelle tillægsmoduler, såfremt kundens tilkendelse af offentlig førtidspension *ikke* skyldes eller har sammenhæng med en lidelse, som bestod, da kunden valgte modulet.

Det bemærkes i den forbindelse, at det i henhold til betingelsernes punkt 2.4.3. om karens er tilstrækkeligt, at der er sammenhæng mellem begrundelsen for tilkendelse af førtidspension og den lidelse, som bestod, da kunden valgte modulet.

Karens-bestemmelsen i aftalegrundlaget skal ses i sammenhæng med, at PenSams kunder optages i pensionsordningen uden forudgående helbredsbedømmelse.

Sagsfremstilling
[Klager] blev optaget i pensionsordningen i PenSam Liv den 01.07.2008, og PenSam har modtaget indbetalinger fra klagers arbejdsgiver i perioden 01.07.2008 til 31.01.2010. Der er således indbetalt bidrag fra arbejdsgiver i mindre end 3 år (bilag …).

Den 21.02.2012 tilkendes [klager] offentlig førtidspension (bilag …), og i brev af 29.02.2012 (bilag …) anmoder han om udbetaling fra PenSam.

PenSam oplyser sagen og vurderer, at [klager] opfylder betingelserne for udbetaling af Gruppesum ved førtidspension, i alt 130.000 kr. når statsafgiften på 40 % er trukket fra, samt grundmodul på PenSam førtidspension, som er 20.000 kr. årligt før fradrag af skat. Vi vurderer samtidig, at [klager] ikke opfylder betingelserne for at få udbetalt tillægsmoduler på PenSam førtidspension, fordi arbejdsgiver ikke har indbetalt til tillægsmodulerne i mindst 3 år, og fordi [klagers] pensionering har sammenhæng med en lidelse (vejrtrækningsproblemer), som

[klager] allerede havde, da han valgte tillægsmodulerne. Se PenSams brev af 18.07.2012 (bilag …).

Den 03.07.2012 modtager PenSam klage over afgørelsen (bilag …). Vi forelægger herefter sagen for en af selskabets lægekonsulenter og vurderer på ny, om [klager] ret til udbetaling af tillægsmoduler på PenSam førtidspension. På baggrund af sagens oplysninger, herunder indhentede oplysninger fra egen læge, og lægekonsulentens vurdering, fastholder PenSam den tidligere afgørelse. Se PenSams brev af 13.09.2012 (bilag …).

Den 18.09.2012 klager kundens søn på vegne af sin far til PenSam's klageansvarlig (bilag …). PenSam vurderer sagen på ny, men finder fortsat, at [klager] ikke har ret til udbetaling af tillægsmodulerne på PenSam førtidspension. Se brev af 03.10.2012 (bilag …).

PenSam bliver herefter indklaget til Ankenævnet for Forsikring.

PenSams vurdering
[Klagers] arbejdsgiver har ikke har indbetalt til tillægsmoduler på PenSam førtidspension i sammenlagt 3 år. Derfor er [klager]s ret til udbetaling af tillægsmoduler på PenSam førtidspension betinget af, at hans pensionering hverken skyldes eller har sammenhæng med en lidelse, der bestod, da han valgte tillægsmodulerne, jf. betingelsernes punkt 2.4.3

Ifølge betingelsernes punkt 2.4.3. om karens er det tilstrækkeligt, at der er sammenhæng mellem den lidelse, hvorpå det offentlige har tilkendt [klager] offentlig førtidspension og den lidelse, som bestod, da han valgte de 3 tillægsmoduler. Anvendelsen af ordet 'sammenhæng" i karensbestemmelsen (2.4.3.) medfører, at der ved vurderingen af, hvorvidt karensbestemmelsen finder anvendelse, skal foretages en mildere bedømmelse af, om der er årsagssammenhæng mellem baggrunden for [klagers] pensionering og lidelser, der bestod, da han valgte tillægsmoduler på PenSam førtidspension.

Denne karens ved valgfri dækning, herunder ved valg af tillægsmoduler på PenSam førtidspension, skal ses i sammenhæng med, at PenSams kunder optages i pensionsordningen uden forudgående helbredsbedømmelse.

Det fremgår af lægejournal fra [klagers] praktiserende læge, at [klager] den 29.11.2007 var til konsultation, fordi han igennem længere tid havde oplevet åndenød og trykkende fornemmelse i brystet med forværring den seneste uge (bilag …). Endvidere var [klager] til lungefunktionsundersøgelse ultimo 2007, og vores lægekonsulent skønner ud fra undersøgelsen, at hans lungefunktion her var tydeligt nedsat til 63 og 67 % for FEV henholdsvis FVC (bilag …).

Der er dermed dokumenteret nedsat lungefunktion, åndenød og trykken for brystet forud for optagelsen den 01.07.2008.

[Klager] får diagnosticeret sarkiodose i lungerne i september 2008, dvs. kun 3 måneder efter han kommer ind i ordningen hos PenSam (bilag …).

Danmarks Lungeforening skriver på deres hjemmeside, at kendte symptomer på lungesarkiodose bl.a. er hoste, åndenød og trykkende smerter i brystkassen (bilag …). Dette er sammenfaldende med de symptomer, som [klager] konsulterede sin praktiserende læge med i 2007. Foreningen skriver samtidig, at en vigtig del af selve undersøgelsesforløbet, for at fastslå om man lider af sarkoidose, er en lungefunktionsundersøgelse. [Klager] fik en sådan foretaget ved udgangen af 2007, og den viste tydeligt nedsat lungefunktion.

Det er således vores opfattelse, at [klagers] lungelidelse og symptomer bestod forud for optagelsen i PenSam den 01.07.2008. Vi gør i den forbindelse opmærksom på, at det ikke er afgørende for vurderingen heraf, om lidelsen er blevet lægeligt diagnosticeret inden optagelsen. Afgørende er derimod, at det må anses for lægeligt dokumenteret, at kunden var syg på tidspunktet for optagelse.

Af kommunens arbejdsevnevurderingsjournal (bilag …) fremgår under 'Helbredsmæssige forhold i relation til arbejdsevnen', at:

> *'[Klagers] helbredsmæssige begrænsninger skyldes sarkoidose (bindevævssygdom i lungerne), KOL og blodprop i hjertet. Han har nedsat lungefunktion, tendens til åndenød/lufthunger ved anstrengelse samt brystsmerter På baggrund af forløbet på Jobkompagniet … vurderes [klagers] arbejdsevne at være nedsat. Dette især grundet den massive træthed og åndenød, som er symptom fra såvel lunge-sarkiodosen og KOL som hjertelidelsen'*

På baggrund heraf vurderer kommunen efterfølgende, at der skal indstilles til offentlig førtidspension. Således fremgår det af sidste side i journalen, at:

> *'Ud fra samlet vurdering vurderes der ikke at kunne angives konkret arbejdsfunktioner, da der er tale om en betydelig nedsættelse af arbejdsevnen der er gældende i alle erhverv. Samlet set konkluderes det således at arbejdsevnen er varigt nedsat og at nedsættelsen er i et sådant omfang, at pgl uanset mulighederne for støtte efter den sociale eller anden lovgivning herunder beskæftigelse i fleksjob ikke vurderes at vil være i stand til at blive selvforsørgende ved indtægtsgivende arbejde. Det vurderes derfor at der er grundlag for at rejse sag om førtidspension jf. lov om social pension §16 og §18.'*

Det må derfor anses for utvivlsomt, at [klager]s lungelidelse og de dertilhørende symptomer, som et blandt flere argumenter, blev lagt til grund ved kommunens tilkendelse af offentlig førtidspension den 21.01.2012. Vi gør opmærksom på, at det ikke har betydning for kravet om sammenhæng efter karensbestemmelsen i betingelserne, at kommunen lagde vægt på andre lidelser udover lungelidelsen. Afgørende efter karensbestemmelsen er, at der er sammenhæng mellem den lidelsen, der bestod forud for valg af tillægsmoduler og den lidelse, som kommunen lagde helt eller delvist vægt på ved tilkendelsen af offentlig førtidspension. Karensbestemmelsen er således gældende for [klager], selvom kommunen udover lungelidelsen også lagde vægt på klagers blodprop i hjertet.

Ankenævnspraksis
Vi henviser til kendelse 63.756, hvor selskabet fik medhold i, at der efter karensbestemmelsen var årsagssammenhæng mellem lidelser bestående forud for optagelsen og lidelser, der medførte uarbejdsdygtighed.

Opmærksomheden henledes dog på, at aftalegrundlaget for den pensionsordning, som kendelse 63.756 vedrører, stiller større krav til graden af årsagssammenhæng, end det er tilfældet med aftalegrundlaget for [klager]s pensionsordning, hvor det ifølge formuleringen af karensbestemmelsen er tilstrækkeligt, at der er sammenhæng mellem begrundelsen for tilkendelse af førtidspension og den lidelse, som bestod, da kunden valgte f.eks. tillægsmodul ved PenSam førtidspension.

Sammenfatning
Afgørende for selskabets anvendelse af betingelsernes karensbestemmelse ved valgfri dækning, herunder ved valg af tillægsmoduler på PenSam førtidspension (2.4.3.), er, at retten til

offentlig førtidspension skyldes eller har sammenhæng med en lidelse, der bestod da kunden valgte modulet.

Det er lægeligt dokumenteret, at [klager] havde nedsat lungefunktion, åndenød og brystsmerter forud for optagelsen i pensionsordningen. Dette er ifølge Danmarks Lungeforening, kendte symptomer på lungesarkiodose, hvilket [klager] fik diagnosticeret kun 3 måneder efter sin optagelse i pensionsordningen i PenSam.

Endelig fremgår det utvivlsomt af kommunens arbejdsevnevurderingsjournal, at lungesarkiodosen og de symptomer, som [klager] har som følge heraf, blandt andet ligger til grund for tilkendelsen af offentlig førtidspension.

Vi mener derfor, at der ikke kan være tvivl om, at der er sammenhæng mellem de symptomer og den lungelidelse, som [klager] havde forud for optagelsen og den lungelidelse med tilhørende symptomer, som ifølge de kommunale akter lå til grund for tilkendelse af førtidspension.

PenSam fastholder herefter, at [klager] ikke har ret til udbetaling af tillægsmoduler på PenSam førtidspension, idet vi gør gældende, at [klager] er omfattet af dækningsbetingelsernes karensbestemmelse, og derfor ikke opfylder betingelserne for udbetaling."

Hertil har klageren i brev af 12/11 2012 til nævnet bemærket:

"Jeg har modtaget brevet med svar fra Pen Sam over min klage, og vil hermed oplyse at jeg finder sagen kan forlægges Ankenævnet på det forhåndenværende grundlag.

Jeg vil dog gerne have lov til at påpege følgende :
Pen Sam henviser et par gange til kommunens arbejdsevnevurdering.
Denne vurdering er fra Januar 2012 , altså ca. 3 år og 6 mdr. efter jeg er optaget i Pen Sam. Vurderingen kan derfor ikke bruges som sammenhæng med en lidelse som bestod da jeg valgte modulet.

Vurderingen er foretaget efter jeg har fået konstateret hjerte problemer, kol og psykiske problemer."

Efterfølgende har selskabet i brev af 5/12 2012 til nævnet anført:

"Det følger af sagens natur, at kommunens vurdering af [klagers] erhvervsevne og tilkendelsen af førtidspension vil foregå efter optagelsen i PenSam.

De kommunale akter dokumenterer, at kommunen lagde vægt på [klagers] KOL og lungesarkoidose med dertilhørende åndenød og nedsat lungefunktion ved tilkendelsen af offentlig førtidspension 21.01.2012.

Karensbestemmelsen forudsætter ikke, at [klagers] symptomer og sygdom er lægeligt diagnosticeret ved optagelsen. Det er alene afgørende, at han var syg ved optagelsen og, samme sygdom eller symptomer vægtes af kommunen ved tilkendelsen af førtidspension.

Vi henviser i det hele til vores svarskrift af 01.11.2012 med bilag."

7. 83.413

Nævnet har fået forelagt de bilag, parterne har fremlagt, herunder diverse lægelige og kommunale oplysninger.

Af betingelserne for pensionsordningen fremgår bl.a.:

" 2.4.3. Karens ved valgfri dækning
Hvis kunden er omfattet af
• tillægsmoduler på PenSam førtidspension (3.3.) og børnepension (3.4.)
…
er den forhøjede dækning begrænset i en karensperiode, hvis arbejdsgiver har betalt til modulet i mindre end sammenlagt 3 år.

Hvis kunden opnår ret til dækning, før arbejdsgiver har betalt i 3 år til modulet, udbetaler PenSam ikke den forhøjede dækning, hvis retten til udbetaling skyldes eller har sammenhæng med en lidelse, som bestod, da kunden valgte modulet."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af parternes indlæg og de fremlagte bilag finder nævnet at måtte lægge til grund, at klageren forud for optagelsen i pensionsordningen havde symptomer på den lungelidelse, som han efterfølgende fik konstateret, og som var en medvirkende årsag til, at han fik tilkendt offentlig førtidspension.

Nævnet finder herefter ikke grundlag for at kritisere, at selskabet med henvisning til betingelsernes punkt 2.4.3 har afvist at udbetale de tre tillægsmoduler i anledning af klagerens førtidspensionering.

Det, som klageren i øvrigt har anført, findes ikke at kunne føre til et andet resultat.

8. 83.413

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen

Udskriftens rigtighed bekræftes

Henning Jønsson